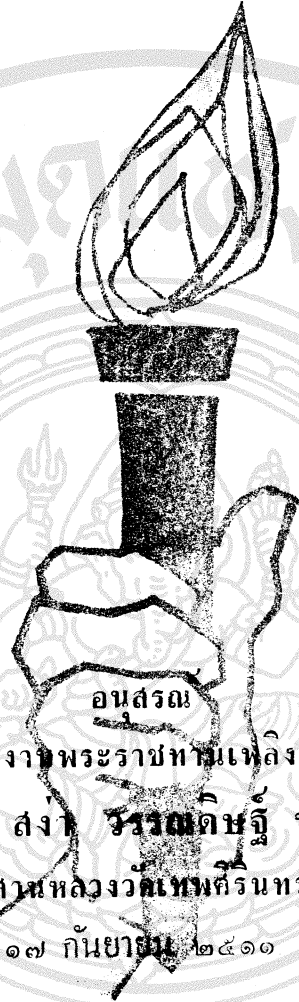
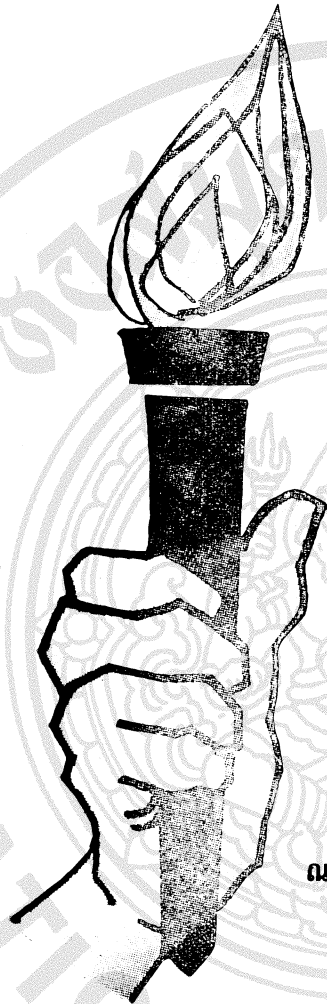

จรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์

อนสรณ
ในงานพระราชทานเพลิงศพ
นาย ส่ง น. จรรยาบรรณ ท.ม.
ณ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
๑๗ กันยายน ๒๕๑๑

จรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์

อนุสรณ์

ในงานพระราชทานเพลิงศพ

นายสง่า วรรณดิษฐ์ ท.ม.

ณ สุสานหลวงวัดเทพศิรินทราวาส

๑๗ กันยายน ๒๕๑๑

หอสมุดแห่งชาติ

๖13

141.9097

9 149 8

NATIONAL LIBRARY OF THAILAND

31111004418693

NATIONAL LIBRARY

นายตำรวจ วรรณดิษฐ์ ท.ม.

ชาติ ๑๖ กันยายน ๒๔๓๕

มรณะ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๑๑

ลัดดูดี คุณสง่า วรรณดิษฐ์ ท.ม.

ในงานพระราชทานเพลิงศพ คุณสง่า วรรณดิษฐ์
ครั้งนี้ ทำให้ข้าพเจ้าระลึกถึงคุณงามความดีของคุณสง่า
ที่ข้าพเจ้าได้รู้จักมาด้วยกัน กับ ท่านมาตั้งแต่หนุ่มด้วยกัน
เป็นเวลา ๓๐ ปีเศษ นอกจากคุณสง่ามีอาชีพในการ
ก่อสร้าง ยัง มีความเอาใจใส่ในอาชีพ หนังสือพิมพ์
ด้วย เพราะเห็นว่า เป็นปัจจัยสำคัญ ของมนุษย์ ที่จะ
ขาดเสียมิได้ ด้วยว่าการอ่านหนังสือพิมพ์ ทำให้ความ
รู้แตกฉานและทราบเหตุการณ์ความเป็นอยู่ของมนุษย์
ทั่วโลก ซึ่งปราชญ์ในทางการเมืองต่างประเทศได้
กล่าวว่า “ในระบอบปกครองประชาธิปไตย ความ
รับผิดชอบต่อประชาชน นอกจากอยู่ในขอบเขต
ของรัฐบาลแล้ว ก็เป็น ความรับผิดชอบ ของ
หนังสือพิมพ์เช่นเดียวกันด้วย” หนังสือพิมพ์ชื่อได้

ว่าเป็น สื่อสาร ชนิดหนึ่ง ที่ ทำให้ มนุษย์ เกิด สติปัญญา
และทำให้ชาติบ้านเมืองเจริญด้วย

ดังนั้น เมื่อได้เปลี่ยนแปลง การ ปก ครอง จาก
ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. ๒๔๗๕ บุคคลคณะหนึ่งจึงได้ตั้ง บริษัท
บรรณาการ จำกัด ขึ้น ทำหนังสือพิมพ์ออกจำหน่าย
ให้ชื่อว่า “**สัจจา**” โดยมี พลเรือตรีถวัลย์ ธำรงนาวา-
สวัสดิ์ เป็นหุ้นใหญ่และประธานกรรมการ คุณอุณิทร
ล้ำค่า และ คุณสง่า วรรณดิษฐ์ เป็นรองประธาน
เริ่มต้น คุณเอี่ยม สังขวาที เป็นผู้จัดการ แล้วในลำดับ
ต่อมา ข้าพเจ้าได้เป็นผู้จัดการ นับว่าหนังสือพิมพ์
“**สัจจา**” เป็นที่นิยมของมหาชนสมัยนั้น เพราะมี
บทความในทางการเมือง และสารคดีที่ระดับสติ-
ปัญญามหาชน แต่สิ่งทั้งหลายเป็นอนิจจัง หนังสือ-
พิมพ์ “**สัจจา**” ถูกลมพายุพลาตีสัยในการเมืองพัตมา
กระทบอย่างรุนแรง จึงได้ถึงแก่อวสาน ภายหลังที่มี
อายุมาได้ ๕ ปี

ก

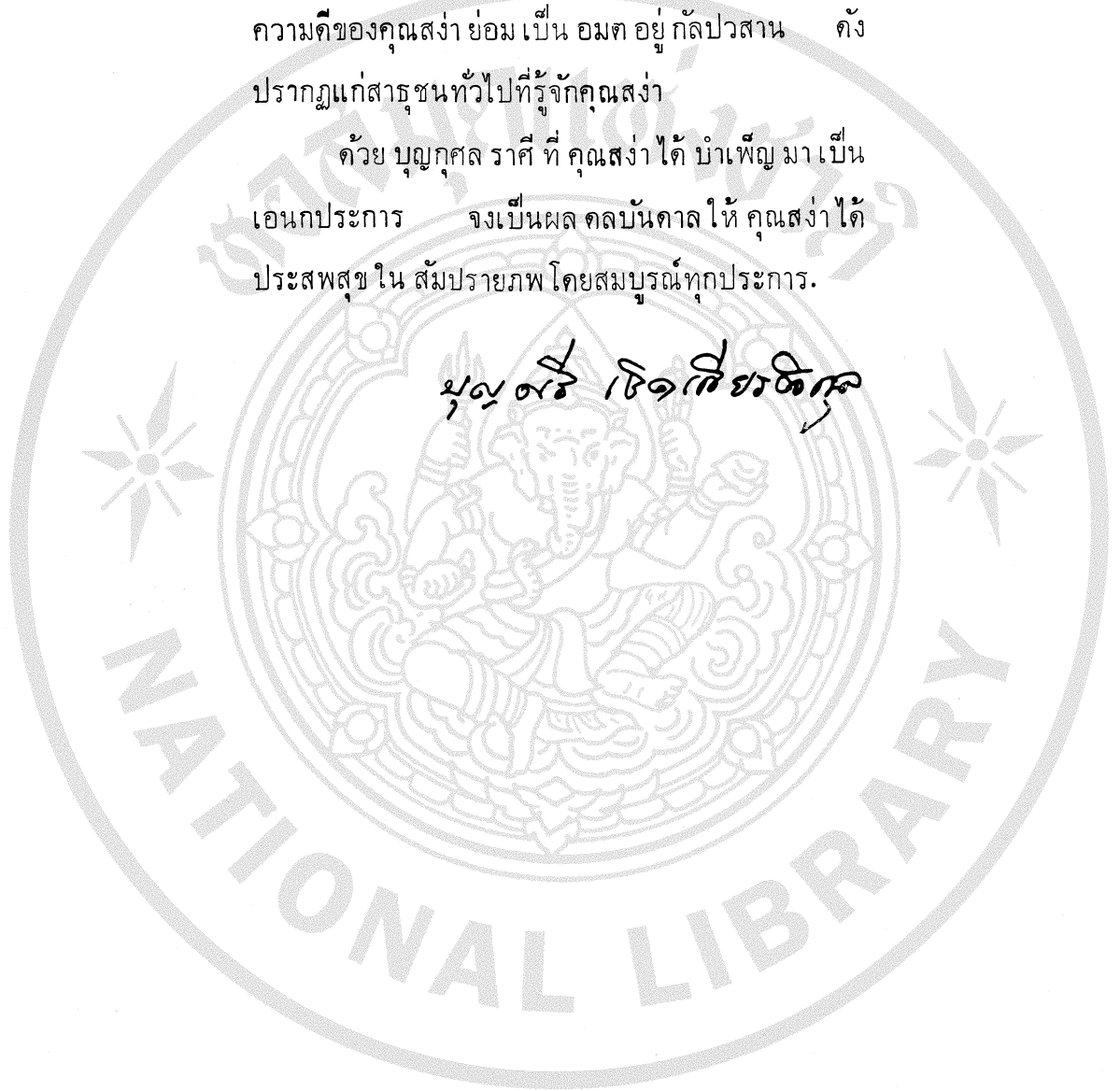
มีน้อยคนนัก ที่ได้ทราบว่า *คุณสง่า* รักอาชีพ
หนังสือพิมพ์มาตั้งแต่หนุ่ม ๆ และเมื่ออาชีพงาน
ก่อสร้างของคุณสง่า ได้ขยายกว้างขวางใหญ่โตออกไป
ก็ยังเอาใจใส่ในการหนังสือพิมพ์อยู่อีกเหมือนกัน ถึง
ได้อุปการะแรงงานอาชีพนี้ตลอดมา

ด้วยเหตุดังนี้เอง ข้าพเจ้า จึงได้พิมพ์ เรื่อง
“**จรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์**” อันเป็นบทความ
ของ *พระยาศรภักย์พิพัฒน์* ซึ่งบรรยายในที่ประชุม
สัมมนาหนังสือพิมพ์ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๐๖
ขึ้นเป็นอนุสรณ์แก่คุณสง่า ที่เคยเป็นชาวหนังสือพิมพ์
มาแต่ก่อน และเชื่อว่า ถ้าวิญญานคุณสง่าทราบได้
โดยญาณวิเศษใด คงมีความพอใจในกุศลเจตนาของ
ข้าพเจ้า ที่นำเอาโวหารเพื่อนรักของท่าน มาพิมพ์
อภิธานการทำงานทั้งหลาย ที่ได้ให้เกียรติมาในงาน
วาระสุดท้ายของ *คุณสง่า* นี้ด้วย

ง

คุณสง่า ตายแล้วแต่ชื่อ แต่เกียรติคุณ
ความดีของคุณสง่า ย่อมเป็น อมต อยู่ถาวรสถาน ทั้ง
ปรากฏแก่สาธุชนทั่วไปที่รู้จักคุณสง่า
ด้วย บุญกุศล ราชี ที่ คุณสง่า ได้ บำเพ็ญ มาเป็น
เอนกประการ จึงเป็นผล ตลบ้นตาล ให้ คุณสง่า ได้
ประสพสุข ใน สัมปรายภพ โดยสมบูรณ์ทุกประการ.

บุญศรี เจริญศิริ

จรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์

โดย

พระบาทราชภัฏพัฒน์ (เดือน สรภยวานิช)

(บทความนี้บรรยายในที่ประชุมสัมมนาหนังสือพิมพ์เมื่อ ๒๕ก.ย. ๒๕๐๖)

ผมรู้สึกชื่นชมยินดีและเป็นเกียรติที่ได้รับเชิญ

ให้มาอภิปรายเรื่อง “จรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์”

ตามที่ ท่าน คณะกรรมการ ดำเนินงาน สัมมนา หนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ได้ตั้งหัวข้อไว้ให้ ซึ่งจะว่าไปแล้ว

ก็แปลว่า “**จริยศาสตร์ประเพณีของหนังสือพิมพ์**”

ออกจะเป็นคำกว้าง ๆ จึงจำต้องขอย้อนไปกล่าวถึง

กิจการหนังสือพิมพ์ไทยที่เป็นมาอย่างไรบ้างในอดีต

สักเล็กน้อยด้วย ที่ผมมาพูดวันนี้ไม่ใช่เป็นเอกเทศที่จะ

ในวิชาการหนังสือพิมพ์แต่ประการใด หากแต่เคยเป็น

ผู้สมัครเล่นเขียนหนังสือพิมพ์ชนิด Freelance มาแต่

หนุ่ม ๆ และเคยมีประสบการณ์ที่ได้มาทำกับมือในชั้น

หลังและได้รู้เห็น กิจการ ของ หนังสือพิมพ์ ทั้งใน และ
นอกประเทศมาบ้าง จึงขอนำมาเล่าสู่ท่านผู้ฟังตาม
สมควร ถ้าผิดพลาดพลั้งประการใด ขอรับประทาน
โทษล่วงหน้าไว้ก่อนด้วย เพราะข้อความที่กล่าวต่อไปนี้
เป็นเรื่องที่ได้เป็นมา ๕๐ ปีก่อนนี้จนทราบเท่าทุกวันนี้

พูดถึงเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย
แล้ว ผมคิดว่าในสมัยรัชกาลที่ ๖ พระบาทสมเด็จพระ
มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นต้นมา มีเสรีภาพดีกว่าเมื่อ
บ้านเมืองเราได้เปลี่ยนการปกครองเป็นประชาธิปไตย
จนกระทั่งถึงทุกวันนี้ เท่าที่ผมจำได้ในสมัยรัชกาลที่ ๖
เป็นกาลเริ่มต้นที่หนังสือพิมพ์รายวันและนิตยสารมีบท
ความเกี่ยวกับเรื่องการเมืองมาก และผู้ที่เขียนมากที่สุด
คือ “อัสวพาหุ” “รามจิตติ” และ “พันแหลม” ภาย
หลังต่อมาจึงทราบว่า บรรดานามปากกาเหล่านี้เป็น
บุคคลคนเดียวกัน คือ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า
เจ้าอยู่หัว ซึ่งนับว่าเป็นพระมหากรุณาธิคุณอันใหญ่

หลวงแก้วพวงชนชาวไทย ที่ทรงปลุกคนไทยให้ตื่น
ขึ้นเอาใจใส่ในกิจการบ้านเมือง ที่ได้เขียนโต้ตอบกับ
พระองค์โดยไม่ทราบว่าเป็นใครในเบื้องต้น

บทพระราชนิพนธ์ ซึ่งมีผู้สนใจมากเรื่องแรกก็
คือ “ยิวแห่งบูรพาทิศ” โดย ‘อศฺวพาหุ’ ลงในหนังสือ
พิมพ์สยามออบเชอเวอร์ อันเป็นบทความที่หลัก
แหลมเรื่องปราชญ์ในการเมือง ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ
อันมีความสัมพันธ์กับประเทศไทยมาก โดยเศรษฐกิจ
ของประเทศเราต้องอยู่ภายใต้อิทธิพลของ “ยิวแห่ง-
บูรพาทิศ” ซึ่งเป็นความจริงทุกเนื้อถ้อยกระทงความ
มีพลัดปลั่งไปบ้างก็แต่พลความที่เล็ดเนื้อเชื้อไขของ
“ยิวแห่งบูรพาทิศ” ที่กลายไปเป็นไทยแล้วเกือบครึ่ง
ประเทศ ได้พลอยถูกระทบกระเทือนไปด้วย

ในขณะนั้น ไม่มีหนังสือพิมพ์ฉบับใดที่ได้
วิจารณ์หรือโต้แย้ง บังเอิญ มีหนังสือพิมพ์ไทยอยู่ฉบับ
หนึ่งชื่อ “จินสยามวารศัพท์” ซึ่งนายเชียวสุดแสง

ตันตระกูล “สับบุญเรือง” เป็นเจ้าของและบรรณาธิการ
 ท่านผู้เป็นลูกจีน-ไทย ผู้หนึ่ง ที่มีความรู้ในการเมือง
 แรกงานเชี่ยวชาญ และมีบทบาทในการเปลี่ยนแปลง
 การปกครองประเทศจีนอยู่มาก ที่โค่นกษัตริย์จีนลง
 เป็นสาธารณรัฐ เพราะท่านเป็นสหายกับ ดร.ซุนยัต-
 เซน บิดาแห่งสาธารณรัฐจีน ท่านปรารถนาว่า
 ‘อัสวพาหุ’ จะประนามจีนสักเท่าใดก็เป็นความจริงอยู่
 บ้าง แต่อย่าลืมว่าลูกหลานเหลนจีนในประเทศไทยที่
 กลายเป็นไทยไปแล้วอย่างมากมายเป็นข้าราชการถึงชั้น
 เทศาเจ้าบ้านผ่านเมืองก็มี ที่เป็นนายทหารบก เรือ
 ตำรวจชั้นผู้ใหญ่ก็มีหลายคน ที่ ‘อัสวพาหุ’ เขียน
 ประนามเลียดจีนทั่วไปเช่นนั้น ทำให้พวกลูกหลาน
 เหลนจีนเหล่านี้น้องพลอยรับบาปเคราะห์ไปด้วย ใน
 ลำดับต่อมาก็มีบทความลงในหนังสือพิมพ์จีนจั่วหน้า
 เรื่องว่า “จีนได้หรือไทยเดิม” โดย “บาทกุญชร”
 เขียนแย้งความเห็น ‘อัสวพาหุ’ ตามเนื้อความที่

นายเชียวซุตแสงได้กล่าวมาข้างต้นนั้น ได้รับตอบจาก ‘อัครพาหุ’ ทันทวนเหมือนกัน เพราะเชื่อว่าพวก เหล่านี้มีความจงรักภักดีต่อพระเจ้าแผ่นดินไทย และ ประเทศไทยมากกว่าชาติบรรพบุรุษเดิม ส่วนเรื่องเงิน นอกเท่านั้น ก็เป็นเรื่องบาทหลวงใจกันตลอดมา ที่ คนไทยชอบเรียกเงินที่เขาเปรียบคนไทยชนิดหน้าเลือด ว่า “ยิวแห่งบูรพาทิศ”

“บาทกฤษี” แห่หนังสือพิมพ์จิโน ยังเขียน บทความอื่น ๆ อีกในลำดับต่อมา และได้มีเรื่องหนึ่ง ที่มีข้อความส่อให้เห็นว่า หมิ่นประมาทเจ้านายไทย โดยหาว่าประพฤติพระองค์ไม่ชอบ ด้วย ศีลธรรม อันดี ของพระราชวงศ์ได้เป็นคดีฟ้องร้องถึงโรงศาล และ ศาลได้ตัดสินลงโทษนายเชียวซุตแสง ฐานเป็นเจ้าของ และบรรณาธิการ ๔ เดือน คดีระหว่างอุทธรณ์ แต่ พอจำเลยถูกขังมาได้ ๑ เดือน พระบาทสมเด็จพระ-มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานอภัยโทษ ปล่อยตัว

นายเชียวซุกแสงให้พ้นโทษไป ได้ทำให้เห็นกันในครั้ง
 นี้ว่า พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีน้ำ
 พระราชหฤทัยเปี่ยมด้วย พระราชคติธรรม เป็นเสรีนิยม
 แม้จำเลยได้หมิ่นประมาทพระราชวงศ์ก็ตาม ก็มีได้ทรง
 ถือว่าเป็นความผิดร้ายแรงอะไรจนถึงใส่คุกตารางกัน ใน
 ลำดับต่อมา นายเชียวซุกแสงได้ถอนตัว ออกจากเจ้าของ
 และบรรณาธิการหนังสือพิมพ์จีนในอยู่พักหนึ่ง คงเป็น
 ที่ปรึกษาอยู่หลังฉาก แล้วก็ไปรับตำแหน่งประธาน
 กรรมการปกครองมณฑลกว๋างตุ้ง กว๋างซีและชกเกี้ยน
 ซึ่งมีพลเมืองถึง ๕๘ ล้านคน นับว่านายเชียวซุกแสง
 เป็นลูกจีน-ไทยคนแรกที่เป็นเจ้าของและ บรรณาธิการ
 หนังสือพิมพ์ไทย เคยต้องรับโทษเพราะหนังสือพิมพ์
 และมีตำแหน่งที่นับว่าสูงพออยู่ในรัฐบาลจีนด้วย ว่า
 ด้วยจรรยาของการเขียนหนังสือพิมพ์แล้ว ผมขอถือ
 เป็นเกียรติที่จะกล่าวว่า ผมดำเนินเจริญรอยตามแบบ
 ฉบับของท่านผู้เป็นต้นมา ไม่ใส่ร้ายใครในเรื่องส่วน

ตัว ไม่ทักถามผู้โชคร้ายเพราะการเมือง และพูดตรง
ไปตรงมาโดยเอาข้อเท็จจริงมาพูดกัน

ลู่มาถึงสมัยรัชกาลที่ ๗ พระบาทสมเด็จพระ-
ปกเกล้าเจ้าอยู่หัวขึ้นเสวยราชย์ ทรงตระหนักในข้อ
กั้นแห่งแคลงใจของชนชาวจีน ซึ่งภายหลังทราบทั่ว
กันว่า เป็น พระราชนิพนธ์ ของ พระบาท สมเด็จพระ-
มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่ เมื่อได้ทรงรับเชิญเสด็จพระราช-
ดำเนินไปยังสมาคมพาณิชย์จีน ในพระราชดำรัสที่ทรง
รับสั่งแก่มวลสมาชิกตอนหนึ่ง มีความว่า “**ข้าพเจ้าก็
มีเลือดจีนเหมือนกัน**” ที่ทรงรับสั่งดังนี้ก็เพราะ
พระองค์เป็นพระราชนัดตาของสมเด็จพระปิยมหาราชศรี-
พัชรินทรมาตา (เจ้าคุณจอมมารดาเปี่ยมในรัชกาลที่๔)
ซึ่งบรรพบุรุษของท่านเป็นเลือดเนื้อเชื้อไขจีน นอก
จากนี้สมเด็จพระศรีสุริเยนทราธิบดี พระราชชนนีของ
พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ก็มีเชื้อสาย
เป็นจีนเหมือนกัน เพราะท่านเป็นธิดาของท่านขรรค์เงิน
แซ่ตัน

ตั้งแต่นั้นมา ความขุ่นหมองขึงใจระหว่างไทยกับจีนได้บรรเทาลง จนเหือดหายไป ไม่มีผู้ใดประนามจีนอย่างเปิดเผยว่าเป็น “ยิวแห่งบูรพาทิศ” จนกระทั่งทุกวันนี้

“อัสวพาหุ” ยังได้เขียนบทความอีกเรื่องหนึ่งให้ชื่อว่า “โคลนตมดื้อ” ซึ่งข้อใหญ่ใจความก็คือ โคลนเป็นพวกถ่วงความเจริญของ ล้อ ที่ จะ เลื่อน ไป สู่ความวัฒนาสถาพร ได้มีผู้เขียนตอบให้ชื่อว่า “ล้อติดโคลน” เขียนโดยใช้นามปากกาว่า “โคนันทวิศาล” ลงในหนังสือพิมพ์กรุงเทพเดลิเมล์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๗ ซึ่งเป็นข้อความที่โต้แย้งกันอย่างถึงพริกถึงขิง ซึ่งนักเรียนทุกคนควรหาอ่านเพื่อเป็นแนวทางที่จะเขียนต่อไปในเรื่องการเมืองด้วย

สรุปความแล้ว นับว่าหนังสือพิมพ์มีเสรีภาพมากในรัชกาลที่ ๖ และองค์ที่ประสิทธิ์ประสาทกระตุ้นเตือนใจให้ประชาชนชาวไทยเขียนบทความการเมืองอย่าง

เต็มที่ ก็คือพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
ซึ่งนับว่าเป็นพระเดชพระคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมแก่
ประชาชนชาวไทย

เจ้าของและบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์ไทยใน
สมัยรัชกาลที่ ๖ ยังเป็นเชื้อชาติต่างประเทศก็มี เช่น
ชาวอินโดนีเซีย นีปุ่น และอิตาเลียน ซึ่งพวก
เหล่านี้อาศัยบารมีสถานเอกอัครราชทูตที่ไม่ต้องขึ้นศาล
ไทย โดยชาวอินโดนีเซียสมัยนั้นเป็นคนในบังคับ
ชาติฮอลันดา หนังสือพิมพ์ที่เอาชนต่างด้าวเป็น
บรรณาธิการและเจ้าของบงกชนั้น ลงข่าวค่อนข้าง
รุนแรงและวาจาสามหาว ก้าวร้าวเป็นการส่วนตัวเสีย
โดยมาก และรับจ้างพี่น้องทำกันในเรื่องการรับมรดก
กรรมสิทธิ์การทำยา ในหน้าหนังสือพิมพ์ก็มี นักเขียน
หนังสือพิมพ์สมัยนั้นเต็มไปด้วยอารมณ์อคติ แม้บุคคล
ชั้นบรรณาธิการต่อบรรณาธิการก็เอาเรื่องไม่ตึงามส่วน
ตัวมาลำเลิกเบียดเบียนกันใน หน้าหนังสือพิมพ์ อย่าง

กักขฬะหยาบคาย และบางเรื่องก็ปั้นขึ้นโดยไม่มีความจริงเหมือนกับล่ำดักก็มี นับว่าจรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์ในสมัยนั้นตกต่ำถึงขนาด

มีเรื่องที่ปรารภน่าจะเรียนให้ท่านทราบถึงหนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง ชื่ออะไรจำไม่ได้เสียแล้ว ที่นายแพ่ง บุณนาค (ศรีสุรรักษ์) คือเคยมีบรรดาศักดิ์เป็นเจ้าหมื่นศรีสุรรักษ์เป็นเจ้าของ ลงข่าวเรือพระที่นั่งมหาจักรีเกยตื้นที่ช่องแสมสาร โดยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวประทับอยู่บนเรือด้วย และพลเรือเอก พระยามหาโยธา (ฉ่าง แสง-ชูโต) เป็นผู้บัญชาการกระบวนเรือ นายแพ่งเขียนความเห็นว่าการลงพระราชอาญาพระยามหาโยธา เหมือนกับพันท้ายนรสิงห์ ความจริงเรื่องเรือพระที่นั่งเกยตื้นนั้นไม่ได้มีความเสียหายประการใด เสียเวลาไป ๒-๓ ชั่วโมงเท่านั้น พอขึ้นเรือก็เดินต่อไปได้ พระยามหาโยธาเห็นว่านายแพ่ง ใส่ความและหมิ่นประมาท ท่านไม่

ได้คิดจะแจ้งความตำรวจหรือฟ้องศาล แต่ช่วยได้แซ่ม้าเที่ยวตามหานายแพ่ง เพื่อจะไต่ถามแบบอย่างที่ฝรั่งเขาทำกันในเมื่อถูกคนหมิ่นลู่ดูแคลน บังเอิญไม่พบตัว ถ้าพบคงได้เขียนกัน และไม่ทราบว่าจะมีการฟ้องร้องศาลจะลงโทษผู้เขียนสถานใด นอกจากนี้ยังมีอีกเรื่องหนึ่ง ในสมัยรัชกาลที่ ๕ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีบรรณาธิการฝรั่งคนหนึ่งคนหนึ่งชื่อ นายลิลี เป็นเชื้อชาติฝรั่งเศส ออกหนังสือพิมพ์อังกฤษชื่อว่า “สยามฟรีเพรสส์” ได้เขียนข่าวเป็นเชิงหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ เกี่ยวกับเรื่องพระมเหสี เมื่อนายลิลีนั่งรถมาถึงประตูสามยอด เชิงสะพานดำรงสถิตย์ ถนนเจริญกรุง มีผู้จับปากม้าให้หยุด แล้วเอาแซ่ม้าหวด นายลิลี อย่างเต็มแรงเกิดแล้วก็ปล่อยรถให้วิ่งไป จับตัวผู้ร้ายไม่ได้ และในที่สุดนายลิลี ก็ถูกเนรเทศออกไปจากประเทศไทย เรื่องเขียนด้วยแซ่ม้าในประเทศไทยยังมีอีก แต่เป็นเรื่องนอกวงการหนังสือพิมพ์ จึงไม่ขอนำมาเล่าในที่นี้

มาถึงในรัชกาลที่ ๗ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ หนังสือพิมพ์ก็ยังมีเสรีภาพคือนั่ง เรื่องข่าวสารการเมืองและคำหิงานรัฐบาล ยังเขียนกันไต่เต็มที เว้นแต่คดีหมิ่นประมาทส่วนตัว บรรณาธิการไต่ถูกฟ้องจำคุกไป ๒ คน คนหนึ่งเขียนเรื่องว่า “ตำรวจอ้วน—ตำรวจผอม” เป็นทำนองว่าตำรวจกินสินบล ซึ่งเมื่อขึ้นศาลแล้วบรรณาธิการพิสูจน์ความจริงไม่ได้ กับอีกคนหนึ่งเขียนเรื่องหมิ่นประมาทพระบรมวงศ์ และเสนาบดีผู้ใหญ่ ทั้งนี้เป็นด้วยการปิดหนังสือพิมพ์หรือฟ้องร้องบรรณาธิการอยู่ในอำนาจคำวินิจฉัยของเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยแต่ผู้เดียว ขอยกตัวอย่างความบังเอิญให้ฟังสักเรื่องหนึ่ง หนังสือพิมพ์ไทยใหม่ลงบทความเรื่อง “ชีวิตของประเทศ” หลายวันต่อกัน และวันหนึ่งไต่กล่าวถึงประชาธิปไตย และการมีสภาผู้แทนของอังกฤษ อธิบัตินการในสมัยนั้นไต่ทำบันทึกถวายสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์ เสนาบดีกระ-

ทรงมหาไทยแสดงความเห็นว่า ควรฟ้องบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยใหม่ เพราะลงข้อความที่สรรเสริญเยินยอประชาธิปไตย อัน ชัก จูง ให้ คนไทย เลื่อมใส ถึง อาจ มี การ เปลี่ยน แปลง การ ปกครอง ได้ บังเอิญผมมีกิจธุระส่วนตัวไปเฝ้าสมเด็จพระนครสวรรค์ที่วังบางขุนพรหมในตอนเช้าและทำไม่ได้ เสด็จกระทรวง เจ้าหน้าที่ได้นำแฟ้มหนังสือเสนอไปถวาย มีความเห็นอธิบดีกรมอัยการสอไปด้วย ท่าน รับสั่งกับผู้เสนอหนังสือว่า เรื่องนี้เป็นความคิดเห็นธรรมดาส่วนตัวที่นำมาเล่าให้ฟัง ไม่ให้มีการชักชวน หรือจูงใจให้คนเลื่อมใสแต่ประการใด เป็นความคิดเห็นสามัญธรรมดาจึงเห็นว่าไม่ควรฟ้อง บรรณาธิการไทยใหม่จึงรอดปากเหยี่ยวปากกาไปได้ ทั้งจะเห็นได้ว่า การ ปิด หนังสือพิมพ์ และ ฟ้อง ร้อง เจ้า ของ หรือ บรรณาธิการ ไม่ใช่ทำได้ง่าย ๆ ในสมัยนั้น เพราะมี เสนาบดี ผู้ใหญ่ เช่น เจ้า นาย ทรง วินิจชัย ได้ ครอบงำ ด้วย ความเที่ยงธรรมและสยพระเนตรไกล มิได้เอาแต่

อารมณ์ชั่ววูบมาอำนาจ ซึ่งจะเห็นได้ต่อไป เมื่อมีการ
ปกครองเป็นประชาธิปไตยแล้ว ดังนั้นตลอดรัชกาล
ที่ ๗ สมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เท่าที่จำได้ว่ามีปิด
หนังสือพิมพ์ฉบับเดียวเท่านั้น คือ ศรีกรุง เขียนบทความ
ความค่อนข้างจะรุนแรงเกี่ยวกับการปกครองบ้านเมือง
แต่การปิดคราวนี้นับว่าเป็นกรณีพิเศษที่ปิดตีตราแท่น
เครื่องพิมพ์เท่านั้น ส่วนหนังสือพิมพ์ไม่ได้ปิด เมื่อ
นายมานิต วสุวัต ผู้เป็นเจ้าของได้ปรับความเข้าใจกับ
กระทรวงมหาดไทยแล้ว ก็ไปพิมพ์ที่โรงพิมพ์อื่นออก
จำหน่ายได้ภายใน ๒-๓ วัน นั้นเอง

ข้อที่น่าขบขันที่สุดก็คือ อธิบดีกรมอัยการที่
เสนอให้ฟ้องหนังสือพิมพ์ไทยใหม่^๕ ได้เป็นผู้สนับสนุน
สนุนคณะเปลี่ยนแปลงการปกครอง ปี ๒๔๗๕ อย่าง
เต็มที่ในลำดับต่อมา ถ้าจะว่าไปก็เข้าตำราสุภาษิตที่ว่า
“รักษาตัวรอดเป็นยอดดี” ท่านต้องเล่นละครไป
ตามบทบาทและฉากไปตามเรื่องความอนิจจังของโลก

ครั้นถึงกาลที่ใดที่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง
 จากสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นประชาธิปไตยเมื่อปี
 ๒๔๗๕ ในรัฐธรรมนูญฉบับถาวร วันที่ ๑๐ ธันวาคม
 ๒๔๗๕ มาตรา ๑๔ มีความว่า “ภายในบังคับแห่ง
 กฎหมาย บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในร่างกาย
 เกษะสถาน ทรัพย์สิน การพูด การเขียน การ
 โฆษณา การศึกษาอบรม การประชุมโดยเปิดเผย
 การตั้งสมาคม การอาชีพ” ซึ่งทำให้ประชาชน
 พลเมืองพากันชื่นชมโสมนัส ยินดีในสิทธิเสรีภาพใหม่
 อันไม่เคยปรากฏเป็น ลายลักษณ์อักษร มาแต่กาลก่อน
 เมื่ออ่านดูแต่ผิวเผินแล้ว ดูเหมือนว่า การเปลี่ยน-
 แปลงคราวนี้ได้ทำให้คนไทยมีเสรีภาพต่าง ๆ โดย
 เฉพาะอย่างยิ่งการขีดเขียนดีขึ้นกว่าเดิม แต่ความ
 จริงมาตรานี้มีลักษณะเหมือนกับน้ำตาลที่สอดไส้ยาพิษ
 ไว้อย่างยิ่งโดยมีคำว่า “ภายในบังคับแห่งกฎหมาย”
 ดังนั้นผลสุดท้ายเสรีภาพของคนไทยไม่ได้ดีขึ้นกว่าเดิม
 สมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์แต่ประการใด เพราะราช-

บัญญัติสมุดเอกสารและหนังสือพิมพ์ ที่ตราขึ้นใช้เป็น
ลำดับตามมานั้น ได้แก้ไขมาจากที่สมัชชาชาติปไทยได้
ทำไว้เกือบทั้งสิ้น ข้อพิสูจน์จะเห็นได้จากการที่หนังสือ
พิมพ์ถูกลงโทษตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๔๗๕ ถึง
เดือนตุลาคม ๒๔๗๖ รวม ๑๖ เดือน มีถึง ๒๘ ราย
หนังสือพิมพ์ที่ถูกลงโทษมากที่สุดคือหนังสือพิมพ์กรุง-
เทพเดลิเมล์ และถัดมาก็ประชาชาติ และไทยใหม่
ในที่สุด หนังสือพิมพ์กรุงเทพเดลิเมล์ได้ถูกปิด ไม่
ยอมให้ออกโดยเด็ดขาด เมื่อการกบฏบวรเดชได้เกิด
ขึ้น วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๔๗๖

อยากจะเรียนเสียในโอกาสนี้ว่า ประเทศประ-
ชาธิปไตยอันแท้จริง เช่น อังกฤษ แลออสเตรเลีย
ไม่มีกฎหมายควบคุมหนังสือพิมพ์แต่ประการใด เขา
ถือว่าหนังสือพิมพ์มีฐานะเสมอด้วยเอกชนธรรมดาที่มี
สิทธิอย่างไร หนังสือพิมพ์ก็มีสิทธิเช่นนั้น เพราะเขามี
กฎหมายอื่น ๆ ที่คุ้มครองสิทธิของมหาชนไว้เรียบร้อยแล้ว

แล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายหมิ่นประมาท ซึ่งศาล
ออกจะปรับโทษรุนแรงหน่อย ไม่ยอมให้หนังสือพิมพ์
หมิ่นประมาทผู้ใดได้ แต่ตัวอย่างหนึ่งว่าการล่วงเกิน
ข้าราชการแผ่นดินนั้น แม้จะดำเนินถึงขั้นหมิ่นประมาท
ก็ไม่มีใครฟ้องร้องหนังสือพิมพ์ เพราะเขามีคตินิยม
กันในวงงานรัฐบาล ว่าบุคคลที่ไต่ยอมอุทิศตัวมาเป็น
Public Servant คือคนรับใช้ชาติแล้วจะต้องมีขันติ-
ธรรมที่ยอมให้ราษฎรตำหนิการกระทำของตนได้ หาก
ไม่ตรงต่อความจริง รัฐบาลก็ส่งคำแก้ไขมาให้หนังสือ-
พิมพ์ทราบ นี่เป็นวิธีการของประเทศประชาธิปไตย
แท้

แต่ถ้าเปรียบกับประเทศเผด็จการหรือคอมมิวนิสต์แล้ว เช่น ประเทศในอเมริกาใต้และตะวันออก
ยุโรป มีหลายประเทศที่ไม่ยอมให้หนังสือพิมพ์ตำหนิ
รัฐบาลหรือข้าราชการเป็นอันขาด ร้ายกาจยิ่งกว่าของ
เรา ดังนั้นประเทศเราควรมีพระราชบัญญัติสมุด

เอกสารและหนังสือพิมพ์หรือไม่นั้น สำหรับความเห็น
 ส่วนตัว เห็นควรต้องมีต่อไป แต่ต้องแก้ไขใหม่ ไม่
 ใช้รุนแรงอย่างทุกวันนี้ เช่นเจ้าหน้าที่เรียกบรรณาธิ-
 การไปสอบสวนหรือฟังคำชี้แจง ห้ามไม่ให้ลงข่าวที่
 ประชาชนควรทราบ และการเซ็นเซอร์ที่นอกกลุ่มนอก
 ทาง ไม่ตรงกับจุดหมายที่ควรบีบบังคับเผยแพร่ ซึ่งจะได้
 อธิบายต่อไปอีกข้างหน้า เรามีรัฐธรรมนูญฉบับหนึ่ง
 ที่บัญญัติให้ใช้เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๔๙๒ ในมาตรา
 ๓๕ พุดถึงเสรีภาพบริบูรณ์ในการพูด การเขียน การ
 พิมพ์ และการโฆษณา มีความอยู่ ๒ ตอน ที่จะขอ
 นำมากล่าวคือ

“การปิดโรงพิมพ์หรือห้ามทำการพิมพ์ เพื่อ
 บั่นรอนเสรีภาพตามมาตรานี้ จะกระทำมิได้”

“การให้เงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่น อุดหนุน
 หนังสือพิมพ์ รัฐจะกระทำมิได้”

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ร่างขึ้นด้วยน้ำมือของ
คณะกรรมการ ๔๐ คน ซึ่งเลือกโดยสภาผู้แทนเสร็จ
ในเวลา ๖ เดือน แต่รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ถูกยกเลิก
ด้วยคณะรัฐประหารเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๕ เป็นที่น่าเสียดาย
อย่างยิ่งที่เสรีภาพในการเขียนของเราได้ถอยหลัง
ไปเหมือนเมื่อยี่สิบปีก่อนนี้ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๕ เป็นต้น
มาจนตราប់เท่าทุกวันนี้

ถ้ารัฐธรรมนูญฉบับ ๒๔๙๒ นี้คงให้อยู่ถึงบัดนี้
เป็นเวลา ๑๔ ปีแล้ว และถ้าเราปรับปรุงจรรยาบรรณ
ของหนังสือพิมพ์ให้เข้ารูปอารยประเทศ ประกอบ
ด้วยการหนังสือพิมพ์ของเราคงเจริญเทียบเท่ากับประเทศ
ประชาธิปไตยเข้าไปมากทีเดียว แต่จะเป็นกรรมของ
ใครก็ตาม จรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์ของเราไม่ได้
เจริญเท่าที่ควรกับวัฒนธรรมอื่นๆ ของตะวันตกที่เรา
ได้รับเข้าไว้อย่างแพร่หลายในประเทศเรา โดยเฉพาะ
อย่างยิ่ง การเดินราชมาร์ใหม่ การฟุ่มเฟือยเกินฐานะ

และ การ เสริมสวย แต่งกาย โอ้โงง ของบุรุษและสตรีที่
โก้เก๋เทียมฝรั่ง

ผมได้เริ่มมาจ้างงานหนังสือพิมพ์เมื่อได้ถูกปลด
จากตำแหน่งผู้ช่วย ปลัด ทูลฉลอง และ เจ้ากรมเสมียน
ตรากระทรวงกลาโหม ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการ
ปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ ในตำแหน่งผู้จัดการบริษัท
สยามฟรีเพรสส์ จำกัด ถ้าจะว่าไปแล้วตามหน้าที่ก็
เป็นฝ่ายธุรการเท่านั้น หาใช่บรรณาธิการซึ่งมีหน้าที่
ขีดเขียนแต่ประการใดไม่ เพิ่งมาเป็นบรรณาธิการ-
หนังสือพิมพ์อังกฤษ บางกอกเดลิเมล์ชั่วคราว เมื่อ
รัฐบาลสั่งถอนไม่ให้ชาวอเมริกันเป็น งานหนังสือ-
พิมพ์สนุกพอใช้ ตื่นเต้น ภูมิใจ และรู้สึกเป็นเกียรติ
ยิ่งกว่าเมื่อทำราชการเสียอีก เพราะเป็นงานอิสระ มี
เรื่องที่จะเล่าเยอะแยะ แต่เวลาจำกัด จึงขอเล่าเล่า
ความรู้สึก แต่ว่าระหว่างที่เป็น ผู้จัดการ ๑๖ เดือน
ต้องคุมสติหน้าซีดถึง ๙ ครั้ง ในเวลาที่นายตำรวจถือ

คำสั่งมาปิดโรงพิมพ์ พร้อม ท้าย นายสิบ ถือโซ่ มา ล่าม
เครื่องพิมพ์ และประทับท้ายตราตะกั่ว ผมรู้สึกสงสาร
คนงานจะอดไม่ใช่เป็นห่วงตัวเอง ผมหน้าเสียวอยู่
ครู่เดียวเท่านั้น พอคุมสตินึกถึง อนิจจัง ทุกขัง
อนัตตา ได้ ความวิตกกฤตก็ร่อนก้นหายไป

มีเรื่องสำคัญที่จะขอเล่า ก็คือ เปลี่ยนแปลง
การปกครองมาได้ ๑๔ เดือน มีเอกชนยื่นฟ้องพระ-
บาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ต่อศาลพระราช-
อาณาหา หมิ่นประมาทเขา หนังสือพิมพ์ กรุงเทพ
เทลิเมล์ได้เขียนบทวิจารณ์เรื่อง “ฟ้องในหลวง” ซึ่ง
ในโอกาสนี้ขออ่านให้ฟังสัก ๓ นาที มีข้อความดังนี้:-

บทนำ

เรื่อง

ฟ้องในหลวง

ลงในหนังสือพิมพ์ “กรุงเทพเดลิเมต”

วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๒๖

ตั้งแต่มีผู้ฟ้องพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในคดี
อาญาฐานเป็นจำเลยปรากฏแก่ประชาชนพลเมืองแล้ว
ต่างพากันเศร้าสลดใจถึงพฤติการณ์ ที่พลเมืองไทยคน
หนึ่งได้หยามและหมิ่นหลู่ดูแคลนพระบรมเกศานุภาพ
อย่างเหลือที่จะทนทานได้ เพราะเหตุว่าตาม รัฐ
ธรรมนูญมาตรา ๓ ซึ่งมีความว่า “องค์พระ
มหากษัตริย์ดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสัก
การะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้” และเมื่อราชฎรสยาม
ผู้หนึ่งได้กระทำการ ออกอาช ญาบ หมายเช่นนั้นก็เท่า
กับ รัฐธรรมนูญอันเป็นที่เคารพ นับถือ ของเราได้ถูก
เริ่มต้นย่ำยีแล้ว เราจึงมาทูลขอวันแล้วว่า รัฐบาล
จะปฏิบัติการอย่างไรแก่พรรคพวกผู้เริ่มคิด เพราะ

รัฐบาลนี้ปรากฏเปิดเผยแก่พวกเราและชาวต่างประเทศ
 ว่า เป็นรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อ
 ผู้เป็นประมุข ของชาติได้ถูกเหยียบย่ำ ไม่มี ชื่นดี เช่นนี้
 เราทนนิ่งต่อไปไม่ได้ ที่จริงหนังสือพิมพ์หลายฉบับได้
 ประพันธ์เรื่องต่าง ๆ เป็นทำนองเสียชื่อเสียงพระบาทสมเด็จพระ
 พระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินี ตลอดจนเจ้า
 นายผู้ใหญ่บางพระองค์มาช้านานแล้ว แต่ก็ไม่เห็นมีผู้
 ใดได้ยื่นมือเข้าไปห้ามปรามว่ากล่าว แม้เจ้าหน้าที่กระ
 ทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นผู้รักษาพระราชบัญญัติสมุ
 เอกสาร และความกำเริบเลิบบ้านเหล่านี้นับเป็นมูล ซึ่ง
 ทำให้ชนบางพวกเอาพระปรมาภิไธยผู้เป็นธงไชยคู่กับ
 ธงชาติของเรา มาเหยียบย่ำเล่นตามความพอใจ ส่วน
 เราขอทำนิติเตียนรัฐบาลซึ่งเป็นของธรรมดาของ
 โลกแห่งลักษณะประชาธิปไตย เขาทำนิติเตียนรัฐ
 บาลได้ ก็ถูกประนามอย่างสาหัสเสียเทเสียถึงเป็นผู้
 ทรยศต่อชาติ เมื่อลักษณะการปกครองการของรัฐบาล

ดำเนินอยู่เช่นนี้ ที่เรียกว่าประสาน คน ทุกชั้น ให้
กลมเกลียวกันนั้น น่าคิดมาก

เจ้าพระคุณทูลกระหม่อมแก้ว แม้ถูกบริภาษ
เมื่อคราวเปลี่ยนแปลงลักษณะปกครองก็พอกอยู่แล้ว
แต่จะอย่างไรได้ เป็นชะตาบ้านเมืองจะต้องหมุน
เวียนปริวรรตไปเช่นนั้น แต่กระนั้นก็ทรงโอนอ่อน
ผ่อนโอนตามอัธยาศัยจนอุปถัมภ์รัฐธรรมนูญขึ้นมาได้ ซึ่ง
ที่แท้ก็เป็นพระราชประสงค์จำนงหมายแต่เดิม นับแต่
วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕ ยังไม่ถึงขวบปี พระองค์
ผู้เป็นที่เคารพสักการะที่เรายกย่องไว้ในรัฐธรรมนูญนั้น
ได้ถูกมือคนไทย เอน้ำที่สกลปรก สาดอย่าง แปรเปื้อน
ถ้าจะว่าไปแล้ว คนไทยทุกคนที่รักรัฐธรรมนูญจะต้อง
มีส่วนถูกน้ำโสโครกนั้นด้วย

การที่เราพูดดังนี้ ขอรัฐบาลอย่าฟังว่าเราให้
ว่าตำหนิแล้ว เราพูดให้รัฐบาลป้องกันเรื่องร้ายๆ ขยาย
หน้าแก่ชาติเช่นนี้มิให้เกิดในภายหน้าอีก แต่ถ้ารัฐบาล

จะแปลความหวังดีของเราเป็นอย่างอื่นก็แล้วแต่บุญกรรมเกิด

ใน ๒-๓ วันต่อมา มีหนังสือพิมพ์ของพวกก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ๒๔๗๕ ได้เขียนบทความอย่างหยาบคาย บริภาษ นายหลุย คีรีวัต ซึ่งเป็นการอำนวยการบริษัทสยามฟรีเพรสส์ว่า นายหลุย “คีรีวัต” และพระยาศราภย์พิพัฒน์ “ซีซาร์กัณละเจ้า” ให้เต็กวิ่งตะโกนร้องขายตามถนน ซึ่งที่แท้คนทั้งสองนี้ไม่ใช่บรรณาธิการเลย ส่วนบรรณาธิการปลอมก็ไม่มีใครค่า ไม่มีใครฟ้อง มีหน้าซ้ำเมื่อนายหลุยกับพระยาศราภย์พิพัฒน์ถูกฟ้องศาลฐานกบฏ ๒๔๗๖ อัยการโจทก์ได้นำบทความนั้นมาสืบว่า เพราะบทความเรื่อง “ฟ้องในหลวง” นี้ได้เป็นมูลเหตุยุยงส่งเสริมให้เกิดกบฏขึ้น

ในขณะนั้น จรรยาบรรณหนังสือพิมพ์ของเราได้ตกต่ำเสื่อมทรามยิ่งกว่าเมื่อค่ากันในรัชกาลที่ ๖

เพราะครั้งนั้นเป็นเรื่องส่วนตัว แต่นี่เป็นเรื่องการ
บ้านการเมือง แม้กระนั้นนักเขียนของเราบางคนก็ตก
อยู่ในอำนาจเงินยิ่งกว่ารักสัจจะความจริงว่าบ้านเมือง
เป็นสถานใด เราจะเห็นได้ว่าประชาธิปไตยที่คณะ
ก่อการ ๒๔๗๕ ได้สถาปนาขึ้นนั้นยังไม่ได้ผลติดอก
ออกผลให้ประชาชนขึ้นสมยินดีแต่ประการใดจนทราบ
เท่าทุกวันนี้

ผมคิดอยู่เสมอว่า เราจะต้องสร้างสถาบัน
จรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์ให้จงได้ และต้องแก้ไข
พ.ร.บ. เอกสารหนังสือพิมพ์ด้วย บังเอิญเคราะห์ดี
เมื่อผมพ้นกรรมวิบาก ๑๓ ปีกลับมาถึงประเทศไทย ได้
รับเลือกเป็นกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับ ๒๕๔๒
ด้วยคนหนึ่ง จึงได้ต่อสู้เอามาตรา ๓๕ เกิดขึ้นมาได้ ที่
ห้ามปิดหนังสือพิมพ์ดังที่ได้เรียนให้ทราบเมื่อก่อน

อย่างไรก็ตาม ท่านที่เคารพ เราต้องไม่ลืมและ
จดจำไว้ในประวัติศาสตร์หนังสือพิมพ์ว่า ในสมัย

ประชาธิปไตย ๓๐ ปีมานี้ นักหนังสือพิมพ์ไทยได้รับ
เคราะห์กรรมอย่างทารุณโหดร้ายกว่ากาลสมัยใดๆหมก
เช่นถูกจับตัวไปกักขังกว่า ๑๐ คน เมื่อมีความเห็นไม่
ตรงกับรัฐบาลคราวสงครามโลกครั้งที่ ๒ และ นายชั้น
โรจนวิภาต บรรณาธิการหนังสือพิมพ์อิทธิธรรม ถูก
ยิงตายที่ถนนเพชรบุรีกลางวันแสก ๆ จับตัวผู้ร้ายไม่ได้
ตายเปล่า กับ นายไถง สุวรรณทัต เจ้าของหนังสือ
พิมพ์อิทธิธรรม ถูกกว้างระเบิดขาขาดไปข้างหนึ่ง เนื่อง
แต่ลงข่าวกรณีสวรรคตรัชกาลที่ ๘ นอกจากนี้ก็มี นาย
อารีย์ ลีวัระ ผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์ พิมพ์ไทย
และสยามนิกร ถูกผู้ร้ายแต่งตำรวจยิงเผาชนตายที่หัว
หินในเวลาเช้า ซึ่งล้วนแล้วได้ปฏิบัติงานตามหน้าที่
เพื่อประโยชน์แก่สาธารณชนทั้งสิ้น

สมาคมหนังสือพิมพ์ของเรา ได้ตั้งขึ้นมาตั้งแต่
พ.ศ. ๒๔๙๔ จนบัดนี้มีอายุได้ ๒๒ ปี ถ้าจะเปรียบ
กับมนุษย์ก็บรรลุนิติภาวะโดยสมบูรณ์แล้ว ขอเรียน

ตรง ๆ ไม่กลัวใครซึ่งต้องขอรับประทานอภัยโทษต่อท่านอดีตนายกสมาคมหนังสือพิมพ์และปัจจุบันเสียก่อนด้วยว่า ฐานะสมาคมของเราไม่ได้วางรากฐานที่จะสร้างเกียรติให้นักหนังสือพิมพ์หรือเป็นกำแพงแก้วที่จะป้องกันเกียรติหรือยกฐานะอาชีพของหนังสือพิมพ์แต่ประการใด ถ้าจะเปรียบก็เหมือนกับเรือ คนโดยสารที่ลอยละล่องอยู่ในท้องทะเลหลวง คนโดยสารคือสมาชิกบางท่านได้แต่เสสรวลเฮฮาดื่มสุรายาเมาและเล่นไพ่กัน มิได้คิดที่จะรวมใจกันให้กับต้นตอซึ่งเข้มให้เรือเข้าถึงฝั่งที่มั่นคงเสียสักที เพื่อเราจะได้ตั้งเนื้อตั้งตัวให้ประชาชนพลเมืองเคารพนับถือสมกับเป็นฐานันดรที่ ๔ ตามโลกนิยมเราไม่มีหลักจรรยา (Code of Ethics) เช่นสมาคมนักหนังสือพิมพ์ฝรั่งเป็นอาภรณ์อย่างจริงจังวางหลักไว้เฉย ๆ อย่างที่สมาคมได้ลอกแบบของออสเตรเลียมาใช้เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๘ นั้นหาประโยชน์อะไรมิได้ ต้องมีบทบังคับทำหนักกันได้ จึงจะสำเร็จ เช่นฝรั่ง มิฉะนั้นมีแต่รังคนดูถูก จจริงอยู่นักหนังสือพิมพ์

313

144.909x

ก 1496

๒๕

ของเราที่ถือหลักจรรยาของนักเขียนที่ดีก็มีมากเหมือนกัน แต่นั่นเป็นการดีของส่วนตัวบุคคลไป ไม่ได้รับผลดีเป็นส่วนรวมที่จะเป็นปึกแผ่นมีผลงานภาพ ให้คนนับถือยำเกรงวิชาชีพหนังสือพิมพ์ และเป็นกำลังต่อสู้กับภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นแก่อาชีพหนังสือพิมพ์และส่วนตัวด้วย

ก่อนจบปรารภน่าจะขอเรียนให้ท่านทั้งหลายทราบเคล็ดของการเขียนหนังสือพิมพ์ที่ดีสักหน่อย ไม่ใช่สอนหนังสือสังฆราช แต่เป็นนำเอาความของสังฆราชมาเล่าให้สังฆราชฟังเท่านั้น กล่าวคือ คติของนักหนังสือพิมพ์อังกฤษที่ดี เขามีคำขวัญที่เขียนไว้บทหนึ่งว่า Comment is free but facts are sacred ซึ่งผมขอแปลว่า “การวิพากษ์วิจารณ์เป็นเสรีภาพ, แต่มูลฐานแห่งความจริงนั้น เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต้องเคารพนับถือ” ส่วนนักหนังสือพิมพ์อเมริกันที่ดี เขาเขียนไว้ว่า Don't allow heart and soul and emotion to get mixed up with commonsense ซึ่งผมขอแปลว่า

“จงอย่าให้จิตใจและอารมณ์ที่วู่วาม ไปปะปนกับ
สามัญสำนึกที่ดีมีศีลธรรม” เท่านั้นแหละครับ! พัง
ของเขาไว้ ใ้ว่าใส่บาแบกหาม จะดีมากที่สุดทีเดียว

ในที่สุดนี้ผมมีความหวังเป็นอย่างมากกว่า ท่าน
นักหนังสือพิมพ์ในปัจจุบันนี้ คงจะได้ร่วมมือร่วมใจ
กันสร้าง “จริยาบรรณของหนังสือพิมพ์” ให้เป็นปีก
แผ่นขึ้นในอนาคตอันใกล้ และมีความเชื่อมั่นว่า แผนก
วารสารศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหา-
วิทยาลัยธรรมศาสตร์จะเป็นโรงหล่อหลอมอย่างสำคัญ
ที่จะสร้างนักหนังสือพิมพ์ขึ้นในอนาคต มีสมรรถภาพ
เพียบพร้อมด้วยจริยาบรรณของหนังสือพิมพ์ เช่น
ต่างประเทศได้ นั่นแหละหนังสือพิมพ์ของเราจะได้
ชื่อว่า เป็นผู้รับใช้ประชาชนพลเมืองโดยแท้จริง และ
ประโยชน์ ที่ดีแก่รัฐบาลด้วย

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ บริษัท ส. พยุงพงศ์ จำกัด ๕๒๕ ถนนสี่พระยา
พระนคร โทร. ๓๒๒๒๒ เบญจวรรณ พยุงพงศ์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๑๑